

POSSIBLE ANSWERS FOR:

XITSONGA XA RIRIMI RO SUNGULA
NHLAWULO WA LE HANSI

XIVUTISO XA 1

- 1.1 1.1.1 A hi swona a wu nga talanga, hikuva u n'wi nusele hinkwawo lowu a wu sele.
- 1.1.2 A hi swona, a nga n'wi lombangi Phaphatana loko a fika nuna wa N'wa – Xilorana a nga ri kona.
- 1.1.3 Hi, swona, a sele.
- 1.1.4 Hi swona, hikuva u n'wi vutisile leswaku intiyiso leswaku a yile eposweni ke?
- 1.1.5 A hi swona, u nyikiwile hi Majoko. [15]
- 1.2 1.2.1 A a ri Xipanere.
- 1.2.2 A nga wu hlayisi, hikuva a va kombela migayo emitini.
- 1.2.3 A a ri Phaphatana.
- 1.2.4 U yile a ya kombela mugayo.
- 1.2.5 U vula swo etlela hi ndlala. [5]
- 1.3 1.3.1 Ku etlele hi ndlala.
- 1.3.2 Ku khomisa endzeni hi ku dya swakudya. [2]
- 1.4 1.4.1 tshika
- 1.4.2 etlela
- 1.4.3 Pfula

[3]
[25]

XIVUTISO XA 2

Mihloti a a navela leswaku Gayisa a nga tiva hi vubihi lebyi endliwaka hi nsati wa yena N'wa-Mkhomazi kambe a nga swi tivi leswaku a nga swi endlisa ku yini, ku kondza van'wana va n'wi byela. Loko Gayisa a twa hi mhaka leyi u hlundzukile a fika a n'wi holovela, N'wa-Mkhomazi u rilile hikuva nuna wa yena a a n'wi tsembise nhonga, leswi a nga se tshama a swi endla hi mpfhuka ku va yena.

[10]

XIVUTISO XA 3

- 3.1 3.1.1 Xona } Endla ni swivulwa (2)
- 3.1.2 Yona } (2)

- 3.2 3.2.1 ya (2)
 3.2.2 lava va yingisaka / lava yingisaka (2)
 3.2.3 un'wana. (2)
 3.2.4 ya (2)
 3.2.5 lexikulu / xikulu (2)
- 3.3 3.3.1 kambe (1)
 3.3.2 loko (1)
 3.3.3 hikuva (1)
 3.3.4 hikokwalaho / hikwalaho (1)
 3.3.5 hambu / loko (1)
- 3.4 ile – I xilandzi lexi kombisaka nkarhi lowu nga hundza (1)
 iw – I xilandzi lexi kombisaka rhavi ra xitwisiwo (1)
- 3.5
nkarhi lowu nga hundza	Tlhero ra Nandzulo
Gezani u risile tihomu (1)	Gezani a nga risanga/i tihomu (1) (2)
- 3.6 Gezani u tlumbile xihon'wana xa kokwana hi teretere (1)
- [24]**

XIVUTISO XA 4

- 4.1 A ndzi ta xi tirhisa loko Gezani a feyirile ntangha khume ro sungula, kutani a lava ku tshika xikolo. (2)
- 4.2 A ndzi ta xi tirhisa loko Yingwana a lahlekeriwile hi ntirho kutani nhweti yin'wana na yin'wana va ka vona va n'wi nyika mali va tlhela va n'wi xavela swakudya. (2)
- 4.3 A ndzi ta xi tirhisa eka Presidente wa tiko loko a thumbhile leswaku un'wana wa vatirhela mfumo u yivile mali a tixavela movha. (2)
- [6]**

XIVUTISO XA 5

Hi te ha ta tsutsuma tano, ho tshika hi loko hi humelela endleleni leyi a hi fanele ku famba hi yona, leyi Hodova a a hi hambukise ka yona. Nkarhi wolowo a hi nga ha tikoti hi ku karhala. Hambiswiritano ho tiyisela hikuva o va kwala ndzhaku la.

10x1= **[10]**

END